

Попад'їна Г. А.

*завідувач відділення анестезіології з ліжками інтенсивної терапії
перинатального центру*

Юрченко М. С.

*лікар-анестезіолог відділення анестезіології та інтенсивної терапії
перинатального центру КЗ «Дніпропетровська міська клінічна лікарня № 9»*

ДОР

Станін Д. М. кандидат медичних наук, доцент ДЗ «Дніпропетровська
медична академія МОЗ України»
м. Дніпропетровськ, Україна

ЧАСТОТА РОЗВИТКУ ПОСТПУНКЦІЙНОЇ ГОЛОВНОЇ БОЛІ ТА МЕТОДИ ЇЇ УСУНЕННЯ

Проведено аналіз розвитку постпункційної головної болі за останні 5 років у відділенні анестезіології міської клінічної лікарні № 9 м. Дніпропетровська. З 5 646 вагітних, яким проводилося знеболення, у 4920 випадках використовувалась спінальна анестезія. При цьому за весь період вивчення ускладнення відмічено лише у 46 породіль. Відсоток ускладнення складав менше 1% . Аналіз ступеню прояву головного болю оцінювався за шкалою ВАШ.

Відмічено, що легка ступінь головного болю (ВАШ 1-3 бали) складає не більше 20%, у той час як значний головний біль (ВАШ 7-8 балів) зустрічався більш ніж у 50% випадків (29 породіль).

Для усунення цього ускладнення було використано - таблетки цитрамону по 1 таблетці 3 рази на день у випадках легкого болю, розчини кристалоїдів (до 500 мл) з призначенням 400-600 мг кофеїну на добу.

У випадках більш важкого головного болю використовувалась комплексна терапія, що складалася з інфузійної терапії кристалоїдами до 1000 мл на добу з внутрішньовенним крапельним введенням розчину кофеїну до 1000 мг на добу та цитрамону по 1 таблетці 3 рази на добу.

У легких варіантах лікування постпункційного головного болю така терапія дозволяла локалізувати ускладнення за 1- 2доби. У той же час при важкій формі головного болю навіть інфузійна терапія не давала можливості швидко усунути головний біль.

У 15% випадках важкого головного болю ознаки його зникали лише на 4-5 добу.

Проведений аналіз показує, що хоча частота розвитку такого ускладнення на теперішній час незначна, але проблема залишається. Більш того, важка форма голо⁴⁴вного болю складає значну частину цієї форми ускладнення і вимагає значних зусиль для її лікування.

Список літератури:

1. Фесенко В. С. Післяпункційна цефалгія: етіологія, патогенез, вияви//Біль,

- знеболювання і інтенсивна терапія. - 2015. - № 4. - с. 34-47
2. Овечкин А.М., Осипов С.А. Осложнения спинальной анестезии: факторы риска, профилактика и лечение// Медицина неотложных состояний. - 2010. — №4(29).-с. 16-19
  3. Суслов В.В., Фесенко У.А., Фесенко В.С.(2013) Спинальная анестезия и аналгезия: Руководство для врачей. - Харьков: СИМ, 544 с.
  4. Шифман Е.М. (2004) Сто лет головной боли. Клиническая физиология постпункционной головной боли: Пособие для врачей. - 2-е изд., испр. - М.: МежЭкспертПресс; Петрозаводск: ИнтелТек, 64 с

